

AVI-activiteiten 2014-2015

Aanbod van programma Aandacht voor iedereen

Januari 2014

Inhoudsopgave

AVI-activiteiten 2014-2015	3
Aandachtspunten.....	4

Aandacht voor iedereen

Het programma Aandacht voor iedereen heeft als doel het toerusten en ondersteunen van Wmo-raden en belangenbehartigers. Een onderdeel van het programma is het beschikbaar stellen van bruikbare hulpmiddelen voor Wmo-raden, cliëntenraden en belangenbehartigers. De Adviseurs Versterking Wmo kunnen helpen bij het gebruik van deze hulpmiddelen.

Aandacht voor iedereen wordt gefinancierd door het ministerie van VWS. De bij het programma betrokken landelijke organisaties zijn: CSO, Ieder(in), Koepel Wmo-raden, LPGGz, Mezzo, NPCF, Oogvereniging, Per Saldo en Zorgbelang Nederland. Aandacht voor iedereen werkt nauw samen met het Transitiebureau van VNG en VWS.

Voor meer informatie over Aandacht voor iedereen en over de activiteiten en de ondersteuningsmogelijkheden die het programma kan bieden, kunt u contact opnemen met het programmasecretariaat:

Programma Aandacht voor iedereen
Postbus 1038
3500 BA Utrecht
T 030 291 6622
secretariaattransitie1@iederin.nl

AVI-activiteiten 2014-2015

Aanbod van programma Aandacht voor iedereen

De komende jaren gaat er veel veranderen voor gemeenten. Het programma 'Aandacht voor iedereen' helpt Wmo-raden, belangenbehartigers, cliëntenraden en gemeenten bij de voorbereiding op de komende decentralisaties in sociale domein. De Adviseurs Versterking Wmo van het programma bieden de komende jaren ondersteuning bij inhoud en processen op lokaal niveau wat betreft de transitie AWBZ-Wmo.

Aandacht voor iedereen

Het programma Aandacht voor iedereen is in maart 2012 van start gegaan en loopt door tot einde 2015. Het is in opdracht van het ministerie van VWS ontwikkeld door negen landelijke koepelorganisaties van patiënten en cliënten. Het programma bestaat uit twee onderdelen: ondersteuning en monitoring.

Ondersteuning

- Wmo-raden en lokale belangenbehartigers worden geïnformeerd over de decentralisatie van begeleiding naar de Wmo. Zo weten zij welke onderwerpen zij lokaal aan de orde moeten stellen.
- Adviesraden, belangenorganisaties en gemeenten krijgen hulp bij het leggen van lokale verbindingen. Zo wordt de lokale 'tegenstem' bij de decentralisatie goed geregeld.

Monitoring

- Continue wordt onderzocht wat de kansen en mogelijkheden zijn voor de cliënt bij de decentralisatie van begeleiding en persoonlijke verzorging.

Voorbereiden op transitie AWBZ-Wmo

In 2012 en 2013 was het programma Aandacht voor iedereen actief in meer dan 250 gemeenten. Er bleek bij Wmo-raden, lokale belangenbehartigers en cliëntenraden vooral behoefte te zijn aan procesbegeleiding. Men wordt zich geleidelijk bewust van de grote cultuuromslag van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving die zich rond de transitie AWBZ-Wmo aan het voltrekken is en wat dit in de praktijk gaat betekenen. Nu de inhoud en vorm van deze decentralisatie concreter wordt, intensiveren gemeenten hun voorbereidingen om de transitie te doen slagen.

Ook Wmo-raden, lokale cliëntenorganisaties en belangenbehartigers bereiden zich voor op de komende decentralisatie. Ondersteuning bij inhoud en proces op lokaal niveau is en blijft noodzakelijk om de decentralisatie lokaal goed te laten landen. Het programma AVI speelt hier op in en heeft voor de uitvoering van het programma in 2014 en 2015 een aantal aandachtspunten benoemd. De inzet van de AVI-adviseurs concentreert zich de komende jaren op deze punten.

Aandachtspunten

Informatie over de inhoud van de decentralisatie begeleiding

Tot nu toe konden mensen geen concrete informatie over de decentralisatie krijgen. De politieke discussies waren immers nog niet afgerond. Nu inhoud en vorm van de overheidsplannen steeds duidelijker worden, kunnen Wmo-raden en lokale belangenbehartigers beter geïnformeerd worden. AVI-adviseurs zullen daarom informatie gaan geven over wat er per 1 januari 2015 gaat gebeuren, over de decentralisatie zelf en over de groepen burgers die met de decentralisatie te maken krijgen.

Inhoudelijke ondersteuning rond kwaliteit en inkoop

De voorbereidingen van de decentralisatie gaan op lokaal niveau in volle vaart door. Van Wmo-raden en belangenbehartigers wordt veel inhoudelijke kennis gevraagd, bijvoorbeeld over de inkoop van begeleiding door gemeenten. Vandaar dat de AVI-adviseurs Wmo-raden en belangenbehartigers gaan adviseren bij het doorlopen van het lokale politieke traject. Ook wordt inhoudelijke ondersteuning geboden bij de belangenbehartiging gericht op kwaliteit en inkoop.

Procesondersteuning bij ontwikkeling van het lokale speelveld

De decentralisatie heeft consequenties voor de vorm en inhoud van deelname aan en beïnvloeding van lokale beleidsontwikkeling en besluitvorming (participatie). Wmo-raden, lokale belangenbehartigers en cliëntenraden zijn voorzichtig begonnen met een oriëntatie hierop. De vorm en de inhoud zullen zich echter in de praktijk moeten ontwikkelen. AVI-adviseurs stimuleren dit proces op lokaal niveau. Goede voorbeelden zullen worden uitgewisseld.

Aandacht voor specifieke groepen

AVI-adviseurs brengen specifieke groepen die te maken krijgen met decentralisatie onder de aandacht bij gemeenten. Zo krijgen wethouders, raadsleden en ambtenaren een beeld van bijvoorbeeld ggz-cliënten, licht verstandelijk gehandicapten, mantelzorgers, e.d.

Beïnvloeding van ontwikkeling en toepassing modelverordening vanuit cliëntenperspectief

Op basis van de nieuwe Wmo wordt een modelverordening ontwikkeld door de VNG. Enkele beleidsadviseurs van AVI-partnerorganisaties denken vanuit cliëntenperspectief mee bij de ontwikkeling van deze modelverordening. Op een aantal regionale bijeenkomsten zal de modelverordening gepresenteerd worden aan Wmo-raden en lokale belangenbehartigers. Aandachtspunten voor de lokale verordeningen worden gedeeld zodat Wmo-raden en belangenbehartigers in hun gemeenten de toepassing van de modelverordening vanuit cliëntenperspectief kunnen bevorderen.

Stimuleren gesprek tussen gemeente en burgers over participatiesamenleving

Gemeenten worden gestimuleerd om in gesprek te gaan met burgers over de veranderende opvattingen over de rollen van de verschillende partijen in zorg en welzijn.

De decentralisatie vraagt een grotere verantwoordelijkheid van burgers voor het eigen leven. Dat veronderstelt deelname aan de samenleving en een grote zelfredzaamheid. Deze cultuuromslag (transformatie) komt de burger bijvoorbeeld ook tegen in de eerstelijnszorg (zelfmanagement, e.d.). De meeste burgers zijn zich niet of onvoldoende bewust van deze cultuuromslag. Het betekent dat de

komende tijd duidelijk moet worden wat de vaak nog abstracte beleidsbegrippen in de praktijk betekenen. Wmo-raden en belangenbehartigers gaan hun gemeenten stimuleren om hierover in gesprek te gaan met hun burgers. De adviseurs gaan Wmo-raden en lokale belangenbehartigers adviseren hoe zij hun gemeente hiertoe kunnen aanzetten.

Stimuleren discussie over eigenkracht, zelfmanagement, informele zorg, wijkgerichte aanpak, e.d.

Bij de lokale belangenbehartiging krijgen de Wmo-raden, lokale belangenbehartigers, cliëntenraden e.d. te maken met vragen als: Wat houdt het begrip zelfregie concreet in? Wat zijn de mogelijkheden en grenzen van zelfredzaamheid? Hoeveel maatschappelijke participatie mag van burgers worden verwacht? Hoe kunnen burgerinitiatieven een rol vervullen? Over deze vragen worden door het programma AVI kennisdossiers ontwikkeld. De Wmo-raden, lokale belangenbehartigers en cliëntenraden kunnen met hulp van AVI-adviseurs antwoorden op deze vragen formuleren.

Inhoudelijk ondersteuning van lokale beleidsbeïnvloeding bij de 4d-benadering van de gemeente rond de 4 decentralisaties

Het programma AVI is vooral gericht op ondersteuning bij de decentralisatie van de begeleiding. Gemeenten krijgen daarnaast echter ook te maken met drie andere decentralisaties: jeugdzorg, participatie en passend onderwijs. In de praktijk blijkt dat gemeenten deze vier decentralisaties 4-d oppakken (4 dimensionaal). Maar dat betekent dat ook Wmo-raden, lokale belangenbehartigers, e.d. met vragen over de samenhang tussen de decentralisaties te maken krijgen. Hoe speel je hierop in vanuit de lokale cliëntenparticipatie? Hoe ga je om met overkoepelende thema's die in alle decentralisaties naar voren komen als toegang, samenhang, e.d.? Hoe stimuleer je het uitwisselen van goede voorbeelden? Hoe reageer je als Wmo-raad op vragen over een andere transitie? AVI-adviseurs ondersteunen dit proces inhoudelijk en procedureel.

Advisering en ondersteuning van Wmo- raden en lokale belangenbehartigers bij regionaliseringsprocessen van begeleiding

Gemeenten gaan in het kader van de decentralisatie begeleiding op verschillende manieren samenwerken met omliggende gemeenten. De vraag voor Wmo-raden en lokale belangenbehartigers is: hoe ga je bij deze regionalisatie de belangen behartigen? AVI-adviseurs ondersteunen inhoudelijk en procedureel hierbij.

Verbinden van decentralisatie begeleiding met extramuralisering eerstelijnszorg

Het is nodig dat Wmo-raden en lokale belangenbehartigers meedenken over de samenhang tussen de decentralisatie begeleiding en de extramuralisering van de eerstelijnszorg. De decentralisatie begeleiding en de extramuralisering hebben gevolgen voor de organisatie en inhoud van de eerstelijnszorg. Oplossingen worden gezorgd in wijkgericht werken, maar er zijn ook andere oplossingen denkbaar. Vanuit cliëntenperspectief is het belangrijk dat er een goede afstemming is, dat er samenhang is tussen formele en informele zorg en ondersteuning en dat er daarbij ook aandacht is voor de opbouw van sociale steunnetwerken van mensen met een ziekte, aandoening of beperking en hun mantelzorgers. Vragen die Wmo-raden en belangenbehartigers zich moeten stellen zijn bijvoorbeeld: hoe ga je op lokaal niveau de belangenbehartiging organiseren, bijvoorbeeld via meedenken en co-creëren? Hoe leg je verbindingen tussen de verschillende aandachtsvelden? AVI-adviseurs stimuleren dit proces en geven inhoudelijk ondersteuning.

Toepassen van de uitkomsten van de AVI-monitor

De eerste digitale cliëntenraadpleging is in september 2013 door AVI uitgevoerd. Daarna volgen verdiepende onderzoeken. Deze raadplegingen worden in 2014 en 2015 herhaald. De resultaten van deze AVI-clientsmonitor leveren belangrijke informatie voor Wmo-raden en belangenbehartigers. Aandacht voor iedereen ontwikkelt op basis van de resultaten van de raadpleging praktische producten die Wmo-raden, belangenorganisaties en cliëntenraden kunnen gebruiken. AVI-Adviseurs helpen bij het gebruik van deze producten, bijvoorbeeld in bijeenkomsten en bij procesbegeleiding.